

Csillagfedések

szeptember - október

Barnák Endre (Budapest)	7x50 B	Ondra, Leos (Upice, CS)	25x100 B
Bíró József (Csíkszereda, R)	foto	Paradowski, M. (Ludwin, PL)	15 T
Darnay György (CS)	11 L	Perjéssy Péter (CS)	8 L
Dzivra, Wilhelm (Mrovlá, PL)	12 T	Szarka Levente (Kecskemét)	11 T
Fangor, Roman (Varsó, PL)	25 T	Szauer Ágoston (Szombathely)	foto
Jurek Zoltán (Debrecen)	20x50B	Székely István (Debrecen)	10 L
Kecskeméti Péter (Kecskemét)	15 T	Szlanicska Tibor (CS)	6 L
Kieltyka, Gregory (Krosno, PL)	8 L	Szoboszlay Endre (Debrecen)	10 L
Kocsis Antal (Balatonkenese)	8 L	Szöllösi Attila (Kecskemét)	15 T
Lubas, József (Krosno, PL)	6 L	Szűcs László (Kecskemét)	15 T
Miller, Darinusz (Varsó, PL)	15 T	Tóth Róbert (Balatonkenese)	3 L
Morva Mária (D.szerdahely, CS)	8 L	Virág Attila (Kecskemét)	15 T
Nagy Zoltán (Budapest)	7x50 B	Wiland, Janusz (Varsó, PL)	6 L
Newelski, Lucjan (Varsó, PL)	25 T	Zalezszak Tamás (Pécs)	15 T

Holdfogyatkozás II.

Az augusztus 17-i holdfogyatkozásról további hat beszámoló érkezett. Bíró József Csíkszeredáról 8 felvételt küldött be, melyeket Zenit géppel készített. A kecskeméti csoport a két főkontaktuson kívül 7 kráterkontaktust is észlelt. Az első kontaktust 01:19:13-kor, a másodikat 02:21:51-kor figyelték meg. Megemlítik az umbra szemét és az umbrakoronát; Danjon-bebecslésük $L=0$. Kecskeméti Péter színes negatív filmre 12 fotót készített. Nagy Zoltán és Barnák Endre 7x50-es binokulárral és 3 cm-es refraktorral az umbra színének és alakjának változásait tanulmányozta. 01:16-kor vették észre először a halványzürke, zöldesszürke elszíneződést a Holdon. "...Az umbra széle határozottan diffúz volt... Alakja egyértelműen sarkos, lapult. Diffúz széléből különféle nyúlványok nőttek ki, majd felszívódtak... Mintha egy óriási amőba mászott volna keresztül a Holdon! A másik megdöbbentő jelenség 01:49-től látható, egyre növekvő "szarvacskák" voltak. Ezek fényessége és színe alig tért el az umbrától. Az umbra nagyon sötét feketésbarna, a szarvacskák vörösesbarna tónusúak és szintén nagyon sötétek... Danjon-skála $L=0-1$ ". Tóth Róbert 01:21 és 02:21 között 10 rajzban a fogyatkozás fázisait örökítette meg. Gregory Kieltyka 01:06-kor vette észre a PU-t, mérése szerint az I. kontaktus 01:22:12-kor, a II. 02:20:26-kor következett be. Ezen kívül 7 holdfelszíni objektum árnyékba kerülésének és egy 6^m -s csillag fedésének idejét jegyezte le. A Dunaszerdahelyi járási amatőrcsillagászok nyári táborán Csicsón Morva Mária, Perjéssy Péter, Szlanicska Tibor és Darnay György 15 kráter kontaktusát mérte meg.

Plejád-fedés

A szeptember 19-i fedésről négy beszámoló érkezett. Kecskeméten Szöllösi Attila, Szűcs László és Virág Attila 6-6 belépést és kilépést észlelt 15 cm-es reflektorral. Ugyanitt Szarka Levente 3 belépést és 5 kilépést mért meg. Debrecenben Jurek Zoltán egy csillag kontaktusait észlelte, Szoboszlay Endre és Székely István 10 cm-es refraktorról 2 belépést és 3 kilépést

figyelt meg. A csillaghalmaz fedése közben megfigyelték az Io eltűnését a Jupiter árnyékában.

Kisbolygók

A Meteor Gyorshírekkel kiküldött szeptember 1-jei 89 Julia—5 Aurigae eseményről egyetlen megfigyelés érkezett. Leos Ondra a csehszlovákiai Úpicében figyelte a csillagot a megadott időszakban, de annak fénye nem változott.

Kocsis Antal és Zalezsák Tamás október 19-én a 30 Urania előrejelzett okkultációját kívánta megfigyelni. A kisbolygó a megadottól eltérően kb. $0,8-1,0^m$ -val fényesebbnek tűnt a csillagnál. Am mire a fedés bekövetkezett volna, beborult az ég. Szöllősi Attila és Kecskeméti Péter 15 cm-es reflektorral észlelte az eseményt. Fényességcsökkenést nem láttak. A két objektum összeolvadásának és különválásának ideje: 22:10,4 ill. 22:30,5 UT. Október 22-én ismét Kocsis próbálkozott, ezúttal az 521 Brixia fedésének megfigyelésével. Az előrejelzett konjunkció időpontja előtt néhány órával jól azonosítható volt a közeledő kisbolygó, de a fedés idejére nagyon alacsonyra került a terület.

Szauer Ágoston a nyár folyamán három ízben észlelte a Vestát. Június 10-én $5,7^m$, 30-án $5,3^m$ volt fényessége. 30-án és július 1-jén $4/200$ -as teleobjektívvel le is fotózta a kisbolygót.

Marek Zawilski és Gregory Kieltyka elküldték a lengyel okkultációs hálózat 8 tagja által végzett megfigyeléseket a július 3-i Titan—28 Sgr fedésről. A lengyel észlelőket l. a megfigyelőlistán. Az adatok hasonlóak a hazaiakhoz. A fényességcsökkenés hossza kb. 30 s volt, de a hirtelen fényváltozás 5—7 s. 251—285 s közötti időtartamúnak mérték a teljes fedést, s néhányan megfigyelték a centrális felfénylést is.

Időközben elkészült az EAON előzetes feldolgozása a Titan-fedésről. Az eddig beérkezett 132 európai megfigyelést 10 ország amatőrjei végezték. A 2. ábrán néhány fotoelektromos mérés látható. A légkör okozta fokozatos halványodás és az első, meudoni mérésnél a centrális felfénylés (flash) is jól kivehető. A fénygörbék jobb oldalán található az obszervatórium neve és a távcsőméret, a mérés módja, a használt szűrő és az észlelők. A részleges feldolgozás megérkeztekor még visszatérünk a Titan-fedésre, mely kétségtelül az év legjelentősebb okkultációs eseménye volt.

Jupiterhold-fogyatkozásokat a Jupiter magas deklinációja révén már az esti órákban megfigyelhetünk. Szeretnénk felhívni az észlelők figyelmét erre a könnyen végezhető észlelési ágra. Októberben Szoboszlay Endre és Székely István végzett három megfigyelést ebben a témában.

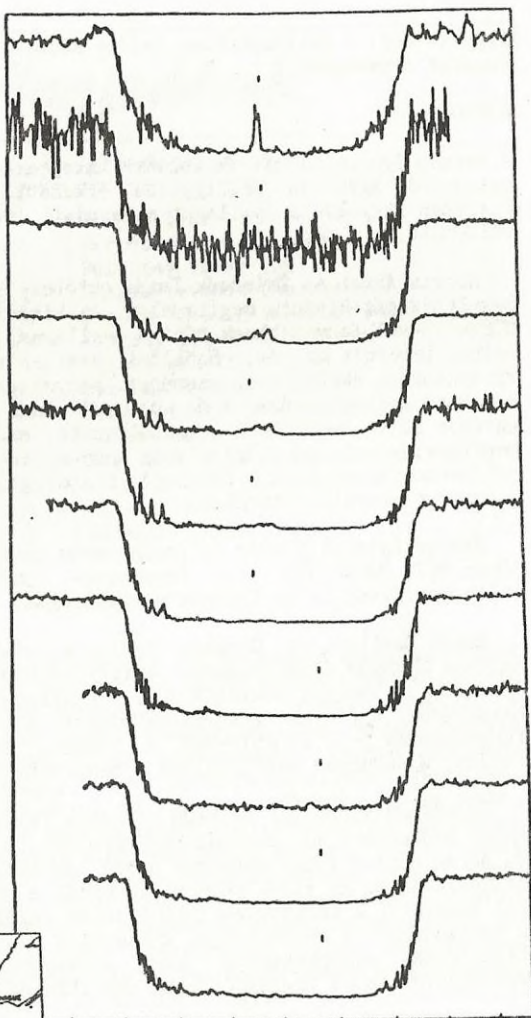
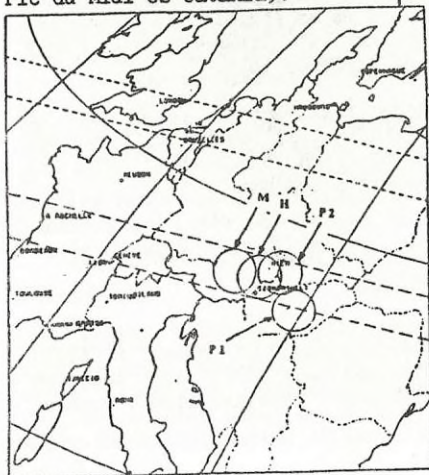
Az 1988. március 24-i Irene—AGK3+19°1171 fedésének eredményei (EAON feldolgozás)

A hét európai megfigyelő közül a két magyar amatőr vizuális adatai is fontos szerepet játszanak az eredmény kiértékelésében. Sajnos a fedés sávjában a szombathelyi megfigyelőkön kívül senki sem állt, így teljesen pontos eredményekről nem beszélhetünk. Néhány következtetés azonban levonható.

Az ábrán az "a" betű az E. Goffin által előrejelzett umbra vonalát jelöli. "P1" és "P2" P. Rocher előrejelzett pozíciói a bordeaux-i adatokat használva (0^h5-cel délre és 5 perccel későbbre). "M" a kisbolygó pozíciója a Meudon Observatórium videofelvételnek asztrometrikus redukciójával, "H" pedig a két magyar amatőr pozitív megfigyeléséből származtatott pozíció (Szabó S.: D= 19h17m42,5s, R= 19h17m55 os, Szauer A.: D= 19h17m42,9s, R= 19h17m53 os, Szombathely). Végül "b" a 14 Irene számított pályája a meudoni és a két pozitív megfigyelésből.

Az Uccle Observatórium lemeze alapján redukcióval a következő eredményt kapjuk: 0^h15-cel délebbre és 0,7 perccel későbbre. A pozitív megfigyelések 5 perccel késnek E. Goffin előrejelzéséhez képest, viszont megerősítik P. Rocher-ét. Az összesítést R. Boninsegna készítette.

1. ábra. A július 7-i Titan—28 Sgr fedés fotoelektromos regisztogramjai különböző megfigyelőhelyekről (Meudon, Pic du Midi és Catania).

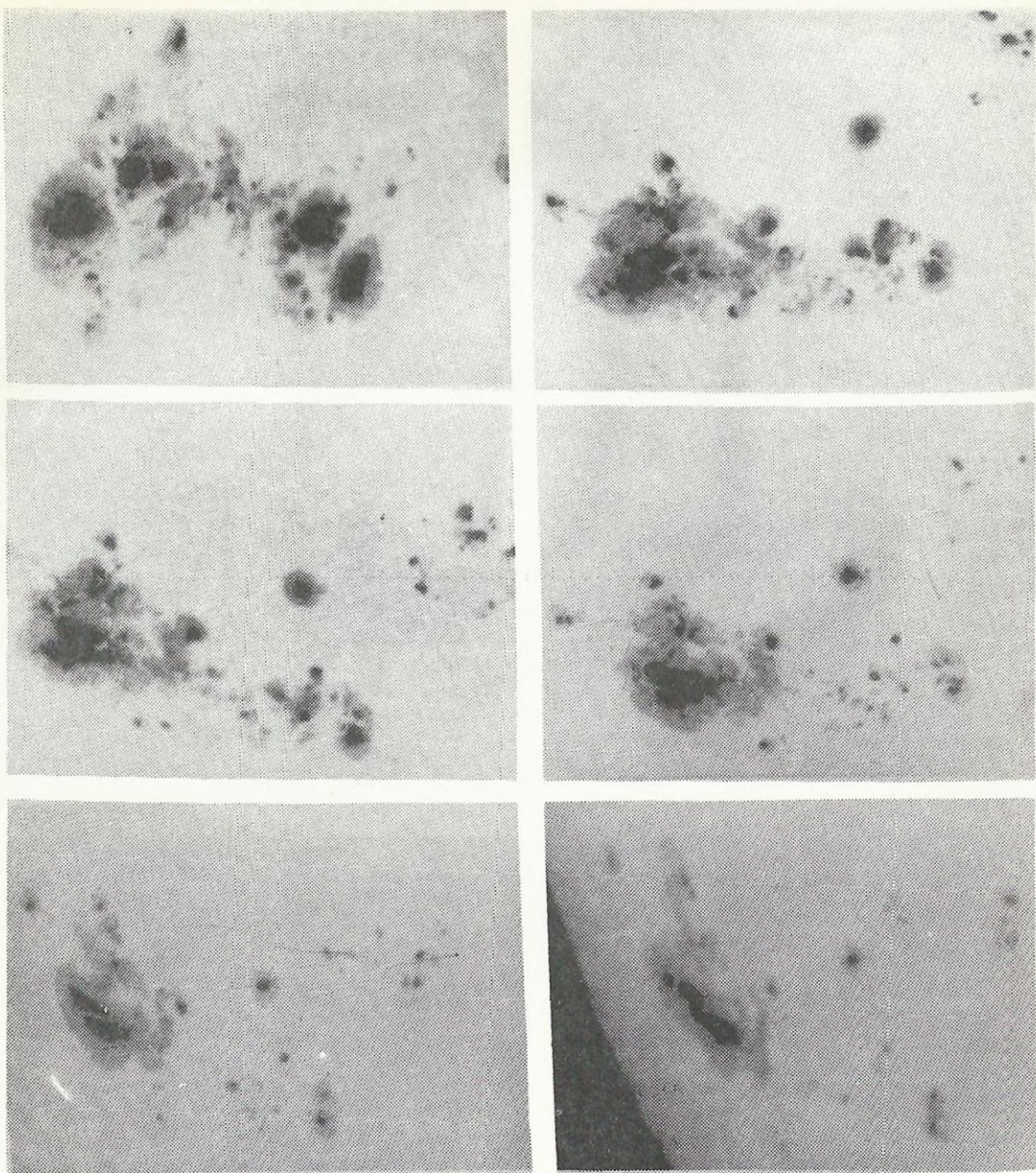

(b)

2. ábra. A 14 Irene—AGK3+19^o1171 okkultációjának teljességi sávja (bővebben l. a szövegben)

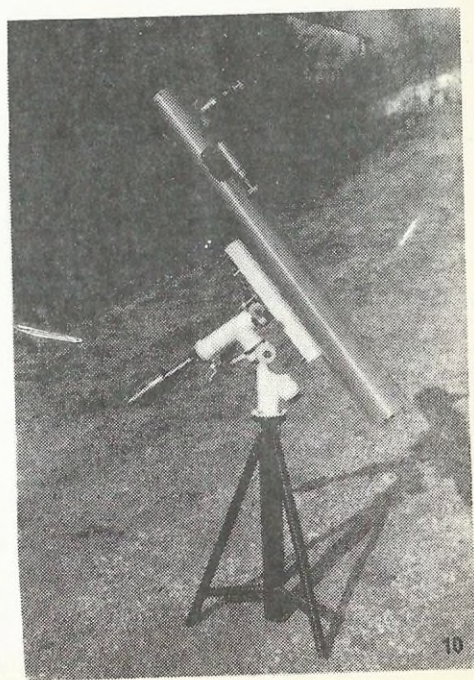
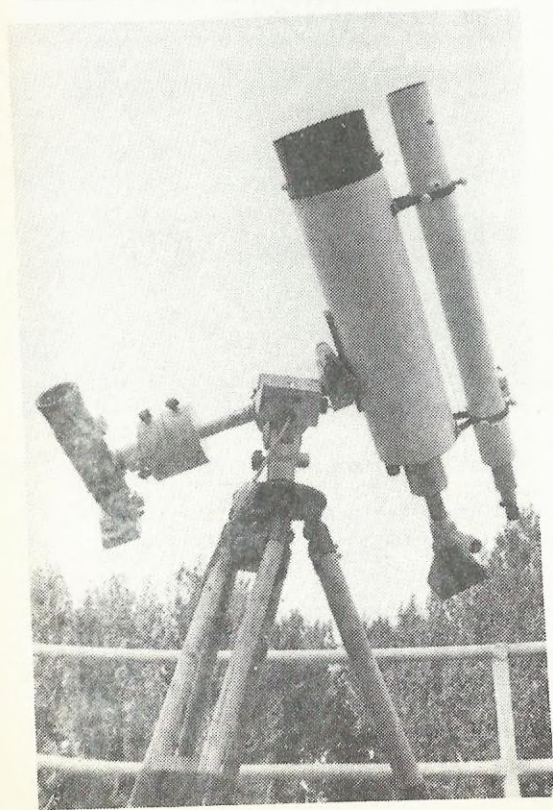
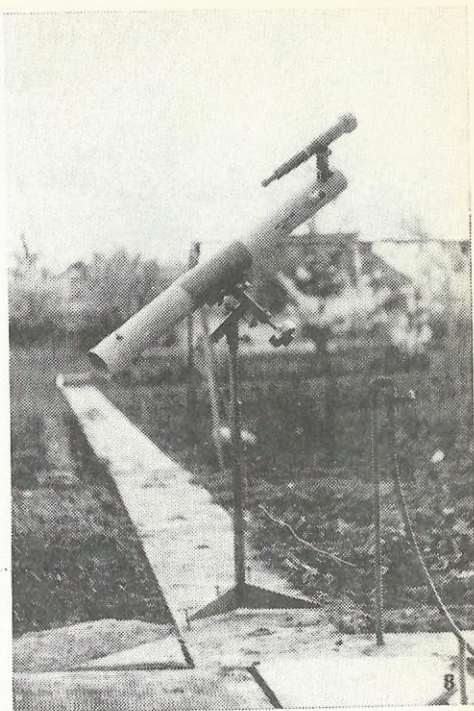
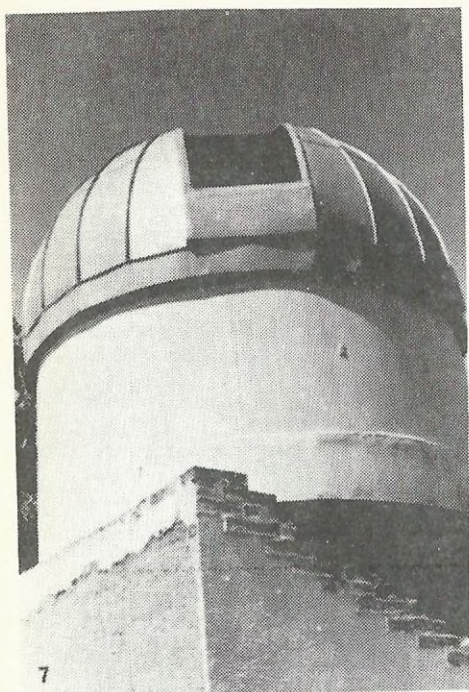
(a)

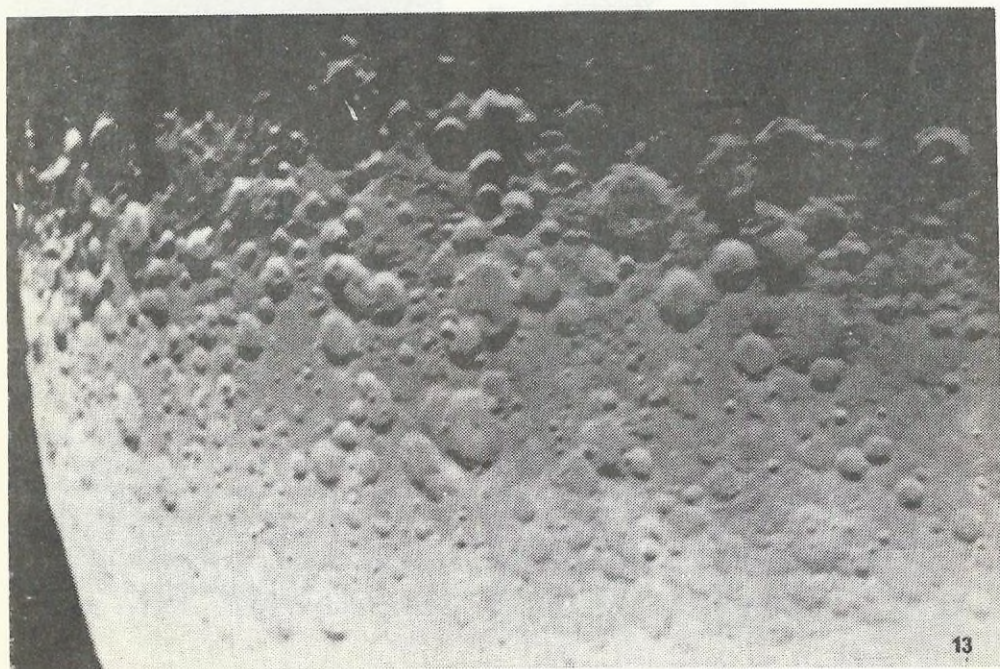
SZABÓ SÁNDOR

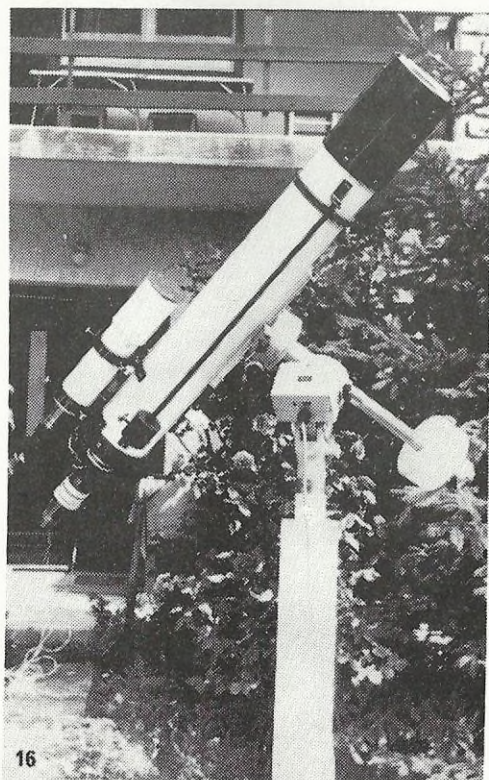
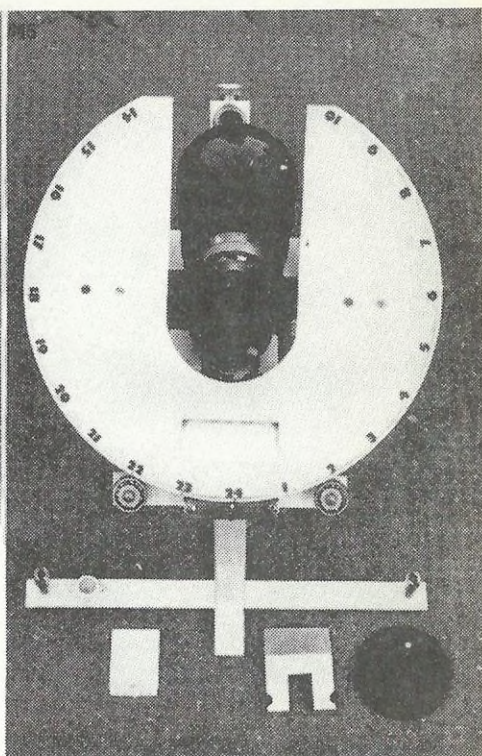
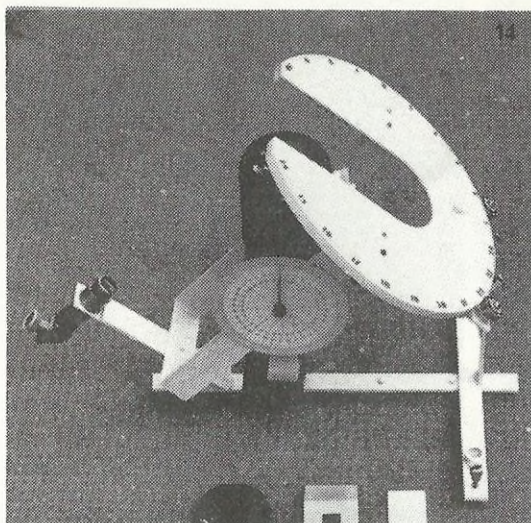

1	2	Iskum József felvételei a júniusi nagy napfoltcsoportról: jún. 11. (1), jún. 15. (2), jún. 16. (3), jún. 17. (4), jún. 18. (5), jún. 19. (6). 100/1000-es Zeiss AS objektívvel készültek, tízszeres fókusznyújtással, 1/500 és 1/1000 s expozícióval, mikrofort filmre.
3	4	
5	6	

7. A Lupus Csillagvizsgáló: Farkas László (Budapest) magánecsillagdája
 8. Mácsai Attila (Békéscsaba) 100/1000-es Newton-reflektora, melyet Kulin György kedvezményes optikáinak felhasználásával készített
 9. A Kiskunhalasi Csillagvizsgáló új, 150/700-as hordozható refraktora Zeiss IB mechanikán. A vezető 63/840-es Zeiss refraktor; tartozékok: 72/300-as teleobjektív, Zeiss bolygókamera. Készítette: Balogh István

10. Réti Lajos (Győr) 100/1050-es Newton-reflektora

11. Réti Lajos holdfelvétele ORWO NP 27-es filmre készült, 100/1050-es Newtonnal, kétszeres nyújtással, 1988. jan. 26-án.

12. Az augusztus 17-i holdfogyatkozás Réti Lajos felvételén. Készült 1:27 UT-kor, 1/15 s expozícióval, 27 DIN-es filmre.

13. Farkas László holdfelvétele 100/1000-es Zeiss AS objektívvel készült 4-szeres nyújtással, sárga szűrővel, ORWO NP 20-as filmre.

14-15. Sári Gyula hordozható patkóvillás asztrográfja

16. Farkas László 100/1000-es refraktora